

☒	Pro gradu -tutkielma
☐	Lisensiaatintutkielma
☐	Väitöskirja

Oppiaine	Ltt, johtaminen ja organisointi	Päivämäärä	31.7.2005
Tekijä(t)	Ville Niukko	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	94
Otsikko	Yliopisto ympäristössään – yliopistojen muutoksen organisaatioteoreettinen tarkastelu		
Ohjaaja(t)	KTT Tomi J. Kallio		

Tiivistelmä

Suomalainen yliopistojärjestelmä on viime aikoina joutunut useilta eri tahoilta kohdistuvien muutospaineiden kohteeksi, minkä johdosta yliopistot ovat alkaneet muuttua niin rakenteellisesti kuin toiminnallisen ideologiankin tasolla. Tämän teoreettisen tutkimuksen tarkoituksena on kontingenssiteorian ja institutionaalisen organisaatioteorian avulla kuvata suomalaisten yliopistojen nykyistä organisatorista tilaa sekä pyrkiä hahmottamaan yliopisto-organisaatioiden käynnissä olevaa muutosta. Tutkimuksen tarkoituksena ei ole antaa varsinaisia normatiivisia ohjeita yliopistojen kehittämiseksi, vaan hahmotella tekijöitä, jotka saavat muutoksen aikaan, ja eritellä prosesseja, joita muutokseen liittyy.

Tutkimuksessa jaetaan yliopistojen muutokseen vaikuttavat tekijät kahteen eri osakokonaisuuteen: yliopistojen toimintaympäristön tilannetekijöihin ja organisaatiokenttään vaikuttaviin isomorfisiin, samankaltaistaviin paineisiin. Tässä tutkimuksessa yliopistojen toimintaympäristön tilannetekijät johdetaan kontingenssiteoriaa soveltaen, ja näiden tekijöiden vaikutuksen tulkitaan kohdistuvan lähinnä yksittäisiin yliopistoihin. Sen sijaan institutionaaliseen organisaatioteoriaan keskeisesti liittyviä isomorfisia paineita tarkastellaan koko yliopisto-organisaatioiden muodostamaan organisaatiokenttään vaikuttavina. Yksittäisten yliopistojen toimintaan vaikuttavista tekijöistä tutkimuksessa käsitellään muun muassa yliopistojen organisaatorakennetta, hallintoa ja rahoitusmallia. Tutkimuksessa nostetaan esille myös kansainvälisen korkeakoulupolitiikan ja ylikansallisen arviointitoiminnan merkitys koko yliopistojen organisaatiokenttään vaikuttavina samankaltaistavina voimina.

Yliopistojen ulkoisten ja sisäisten muutospaineiden järjestelmällisen kuvauksen perusteella tutkimuksen tuloksena luodaan erityinen yliopistojen uuden muuttuneen toimintaympäristön ideaalinen rakennemalli. Mallissa yliopistojen vallitsevan organisaatiokentän ongelmallisuuksia on pyritty ratkaisemaan selkein rakenteellisin muutoksin. Myös yliopistojen välisen yhteistyön merkitys on mallissa korostetusti esillä. Lisäksi tutkimuksessa todetaan yliopistojen sisäisessä integraatiossa olevan puutteita. Tutkimuksen perusteella olisikin toivottavaa, että tulevaisuudessa yliopistoihin luotaisiin erityisesti sisäistä integraatiota ja yliopistojen välistä yhteistyötä lisääviä toimintamalleja. Näin suomalainen yliopistojärjestelmä pystyisi entistä paremmin vastaamaan alati kiristyvään kansainväliseen kilpailuun ja tarjoamaan mielekkään toimintaympäristön sekä yliopistojen työntekijöille että opiskelijoille.

Asiasanat	Yliopistot, organisaatioteoria, institutionalismi, kontingenssiteoria, muutos
Muita tietoja	